

Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП

 Доц. В.В. Рижкова
(підпис) (ініціали та прізвище)

«18» червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОBOB'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НІМЕЦЬКА МОВА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 035 «Філологія»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Прикладна лінгвістика
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни

Німецька мова

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю
освітньою програмою
«18» червня 2024 р., 10 с.

035 «Філологія»

Прикладна лінгвістика

Розробник:

Білінська Л. П., кандидат філологічних наук, асистент

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 12 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри прикладної лінгвістики   канд. філол. наук, доцент,
професор кафедри прикладної лінгвістики

(назва кафедри, науковий ступінь та вчене звання завідувача)

(підпис)

В.В. Рижкова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки (спеціальність, спеціалізація), рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів: 5-й семестр – 4	Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»	Обов’язкова навчальна дисципліна
	Спеціальність 035 «Філологія»	
Кількість модулів: 5-й семестр – 2	Освітня програма Прикладна лінгвістика	Навчальний рік
Кількість змістовних модулів: 5-й семестр – 2		2024 / 2025
		Семестр 5-й
Загальна кількість годин: 5-й семестр – 64/120		Лекції*
		5-й – 0 годин
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: 5-й семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5;	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Практичні, семінарські*
		5-й – 64 години
		Самостійна робота
		5-й – 56 годин
		Вид контролю
		5-й – модульний контроль, іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
5-й семестр – 64/56.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:граматика – розвиток граматичних навичок, які допомагають у формуванні мовної компетенції у студентів, що забезпечується оволодінням мовного матеріалу з метою застосування його в усному та писемному мовленні;

мовленнєва практика – розвиток мовленнєвих навичок, необхідних для здійснення комунікативних функцій в усному та писемному мовленні.

Завдання. Граматика:

- ознайомити студентів з різними типами граматичних конструкцій;
- розвинути лінгвістичну та загальну ерудицію студентів за допомогою граматичних та лексико-граматичних вправ та завдань, що враховують новітні досягнення в методиці викладання мов;

мовленнєва практика:

- розвинути здатність студентів використовувати набуті мовні знання, мовленнєві навички для ефективного усного і письмового спілкування;
- натренувати їх здібності сприйняття мовлення на слух;
- розвинути їхню здібність навчатися самостійно шляхом виконання завдань, які передбачають самоконтроль та потребують відповідального ставлення до самоорганізації процесу індивідуального навчання;
- допомогти зрозуміти можливу різницю між їхньою рідною та німецькомовною культурами для безперешкодного спілкування з представниками інших країн.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні досягти таких **компетентностей:**

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів німецькою мовою.

ФК11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 8. Знати й розуміти систему мови, що вивчається, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

РН 10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

РН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Міждисциплінарні зв'язки: загальне мовознавство, теорія і практика перекладу, українська мова, лінгвокраїнознавство, термінознавство, сучасні інформаційні технології в перекладі, редагування перекладів.

3. Програма навчальної дисципліни

Семестр 3.5

Мовленнєва практика:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Aussehen und Persönlichkeit.

Граматика:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Artikel + Adjektiv + Nomen. Deklination mit dem bestimmten Artikel. Deklination mit dem unbestimmten Artikel. Deklination mit dem Possessivpronomen. Deklination ohne Artikel im Singular.

Модульна контрольна робота №1

Мовленнєва практика:

Змістовий модуль 2

Тема 2. Schule, Ausbildung, Beruf.

Граматика:

Змістовий модуль 2

Тема 2. Präteritum der Verben und Modalverben. Nebensätze „weil“, „obwohl“, „wenn“. Datum.

Модульна контрольна робота №2

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 3.5						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1: Мовленнєва практика						
Тема 1. Aussehen und Persönlichkeit.	30	-	16	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	30	-	16	-	-	14
Змістовий модуль 1: Граматика						
Тема 1. Artikel + Adjektiv + Nomen. Deklination mit dem bestimmten Artikel. Deklination mit dem unbestimmten Artikel. Deklination mit dem Possessivpronomen. Deklination ohne Artikel im Singular.	30	-	16	-	-	14
Разом за змістовим модулем 1	30	-	16	-	-	14
Усього годин	60	-	32	-	-	28
Модуль 2						
Змістовий модуль 2: Мовленнєва практика						
Тема 2. Schule, Ausbildung, Beruf.	30	-	16	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	30	-	16	-	-	14
Змістовий модуль 2: Граматика						
Тема 2. Präteritum der Verben und Modalverben. Nebensätze „weil“, „obwohl“, „wenn“. Datum.	30	-	16	-	-	14
Разом за змістовим модулем 2	30	-	16	-	-	14
Усього годин	60	-	32	-	-	28
Усього годин за Семестр 3.5	120	-	64	-	-	56

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	0

6. Теми практичних занять**Семестр 3.5****Мовленнєва практика**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Aussehen und Persönlichkeit • Personen beschreiben • Subjektiver Eindruck • Kleidung, Toleranz und Vorurteil.	16
2	Schule, Ausbildung, Beruf • Wunschberufe • Zufriedenheit mit dem Beruf • Schulsystem • Berufswahl • Berufschancen • Stellensuche • Lebenslauf	16
	Разом	32

Граматика

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Artikel + Adjektiv + Nomen • Deklination mit dem bestimmten Artikel • Deklination mit dem unbestimmten Artikel • Deklination mit dem Possessivpronomen • Deklination ohne Artikel im Singular.	16
2	Präteritum der Verben und Modalverben • Nebensätze „weil“, „obwohl“, „wenn“ • Datum.	16
	Разом	32

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	0

8. Самостійна робота**Семестр 3.5****Мовленнєва практика**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова)
1	Тема 1. Aussehen und Persönlichkeit	18	Ü. 1-27, S. 7-15 [6].
2	Тема 2. Schule, Ausbildung, Beruf	18	Ü. 1-22 S. 18-27 [6].
	Разом	36	

Граматика

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Джерела (базова)
1	Тема 1. Artikel + Adjektiv + Nomen	18	Ü. 10-29 S. 264-271 [1].
2	Тема 2. Präteritum der Modalverben • Nebensatz	18	Ü. 3-22 S. 319-326 [1].
	Разом	36	

9. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

10. Методи навчання

1. Опанування нового матеріалу через сприйняття автентичного мовлення.
2. Пояснення викладача.
3. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
4. Планування системи вправ/завдань/тестів, робота з автентичними німецькими посібниками, онлайн-ресурсами.
5. Спільна робота, інтерактивна праця для досягнення визначених цілей в оволодінні іншомовним матеріалом.
6. Використання ютуб-каналів німецьких викладачів для комунікативної спрямованості занять для здобувачів вищої освіти.
7. Реалізація контролю за якістю засвоєння вивченого матеріалу здобувачами вищої освіти.

11. Методи контролю

1. Опитування.
  2. Тестування, онлайн-тести для визначення рівня володіння мовою, комунікативні онлайн-завдання
- Форми контролю результативності навчання: на заняттях – виконання завдань для самоконтролю, взаємоконтроль, модульні контрольні роботи; форма підсумкового контролю – презентація.

12. Методи контролю та рейтингова оцінка за дисципліною

12.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне завдання	Кількість завдань	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточний контроль*	0...5	4	0...20
Модульний контроль**	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Поточний контроль*	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Підсумкове опитування	0...20	1	0...20
Всього за семестр			0...100

* Поточний контроль здійснюється шляхом проведення словникових диктантів (2), а також виконанням здобувачами освіти презентацій (2) за темами, що вивчаються у семестрі.

** Модульний контроль проводиться у вигляді письмової роботи (90 хв.), що складається з 2-х частин: *тестової* – тестових завдань відкритого та закритого типу та *письмової* – переклад 20 речень з української на німецьку мову.

Здобувач вищої освіти, який склав усі модульні контролю (успішно атестований за їх результатами, тобто отримав підсумкову модульну оцінку 60 балів та вище), а також виконав усі види обов'язкових робіт, вважається таким, що склав семестровий контроль і за його згодою атестується підсумковою модульною оцінкою, в якості семестрової.

Здобувачі вищої освіти, які по закінченню навчальних тижнів семестру, тобто до початку семестрового контролю, здобули менше 60 балів, атестуються оцінкою «незадовільно» та вважаються такими, що мають академічну заборгованість і зобов'язані проходити процедуру семестрового контролю з метою ліквідації академічної заборгованості в період семестрового контролю та канікул, тобто до початку наступного семестру.

Іспит проводиться у разі відмови здобувача від балів поточного тестування за наявності допуску до іспиту (мін 60 балів). За умови складання іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів, при цьому попередньо отримані бали за роботу в семестрі анулюються. Білет для іспиту складається з 3-х питань: два письмових завдання (лексико-граматичний тест та переклад речень з української мови на німецьку) та усна тема.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати з граматики: - особливості граматичної будови сучасної німецької мови;

- синонімічні конструкції, що відповідають граматичним конструкціям, які вивчаються;

- термінологічний матеріал для використання в практичній граматиці;

мовленнєвої практики: - лексичний матеріал у межах пройдених тем;

- найчастіше вживані вирази, ідіоматичні конструкції, стилістичні лексичні відмінності для природного звучання мовлення та його розуміння;

- особливості різних видів письмових робіт;

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки. Здобувач повинен уміти:

з граматики: - застосовувати структуру граматичної системи іноземної мови (морфологічний та синтаксичний рівні);

- використовувати засоби лексико-граматичних категорій відповідними морфологічними конструкціями;

- враховувати основні розбіжності у граматичних системах рідної мови та іноземної, міжмовні функціональні еквіваленти;

- граматично правильно оформлювати усні та письмові висловлювання іноземною мовою;

- володіти термінологією, пов'язаною із граматичною системою мови;

- робити граматичний аналіз тексту, розпізнавати та пояснювати граматичні явища у їх мовленнєвому функціонуванні;

мовленнєвої практики: - вільно розмовляти німецькою мовою на будь-яку з тем, вивчену за семестр;

- підтримувати діалоги на повсякденні теми, аргументуючи свої слова, логічно викладаючи свої думки, реагуючи на репліки співбесідника;

- виступати перед групою людей з доповіддю, відповідаючи на питання;

- розуміти різні аудіотексти із знайомою лексикою за умови, що вони звучать в нормальному темпі і на стандартному діалекті;

- ефективно вилучати інформацію з писемних німецькомовних джерел;

- створювати різні види письмових робіт (листи, доповіді, відгуки на мистецькі твори тощо).

12.3 Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74).Здобувач отримує такі бали у разі виконання усіх практичних завдань та модульного контролю з оцінкою «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь. Здобувач володіє матеріалом на початковому рівні (значну частину матеріалу засвоює на репродуктивному рівні). Здобувач здатен розуміти речення і часто вживані вислови, пов'язані з безпосередньо знайомими сферами (наприклад, інформація про особу і сім'ю, покупки, роботу, близьке оточення).

Добре (75-89).Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «добре». Здобувач здатен розуміти речення і часто вживані вислови, пов'язані з безпосередньо знайомими сферами (наприклад, інформація про особу і сім'ю, покупки, роботу, близьке оточення); вміє порозумітися у простих рутинних ситуаціях, де йдеться про простий і прямий обмін інформацією про відомі речі.

Відмінно (90-100). Здобувач повинен виконати усі практичні завдання та модульний контроль на оцінку «відмінно». Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вмє порозумітися у простих рутинних ситуаціях, де йдеться про простий і прямий обмін інформацією про відомі речі, вмє простими засобами описати власне походження, освіту, безпосереднє оточення і речі безпосередньої необхідності.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

Мовленнєва практика

1. Розроблено тести для поточного та підсумкового контролю успішності навчання здобувачів.
2. Підібрані матеріали для самостійної роботи здобувачів.
3. Навчально-методичний комплекс дисципліни, що розміщений за адресою: http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&disciplinesearch=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&sillabus_list=0&responsibility fld=&action=subscribe&list_id=1&email та <https://khai.edu/ua/education/osvitni-programi-i-komponenti/osvitni-programi-bakalavriv/filologiya/korotkij-opis-struktura-i-komponenti61/>, а також <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=3807>

включає в себе наступні обов'язкові складові:

- робочу програму дисципліни;
- рекомендації для самостійної підготовки;
- питання до проведення контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

Граматика

1. Розроблено тестові завдання та підсумкові к/р.
2. Підібрані матеріали для самостійної роботи студентів.

14. Рекомендована література

Базова

1. Christian Fandrych, Ulrike Tallowitz. Klipp und Klar. Практична граматика німецької мови: Навчальний посібник. – К.: Методика, 2004. – 312 с.
2. Євгененко Д., Білоус О. Практична граматика німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. — Вінниця: Нова книга, 2002. — 334 с.
3. Жовківський А. Німецька мова з новим правописом: Підручник. — Чернівці: Рута, 2003. — 404 с.

4. Hilke Dreyer, Richard Schmitt. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. – Ismaning: Hueber Verlag, 2012. – 395 S. Rusch P., Schmitz H. Einfach Grammatik: Übungsgrammatik Deutsch A1 bis B1 / Paul Rusch, Helen Schmitz. Berlin und München, Langenscheidt, 2007.
5. Evans S., Pude A., Specht F. Menschen B1: Deutsch als Fremdsprache / Kursbuch / Sandra Evans; Angela Pude; Franz Sepcht. Hueber Verlag, 2012.
6. Evans S., Pude A., Specht F. Menschen B1: Deutsch als Fremdsprache / Arbeitsbuch / Sandra Evans; Angela Pude; Franz Sepcht. Hueber Verlag, 2012.
7. Sammlung von grammatischen Übungen in Deutsch für Studenten des fünften und sechsten Semesters [Elektronische Ressource] / S. J. Jutkalo – Kharkiw: Nationale Universität für Luft- und Raumfahrt «Kharkiwier Luftfahrtinstitut», 2021.
8. Sammlung von mündlichen Themen in Deutsch für Studenten des dritten und vierten Studienjahres [Elektronische Ressource] / O. M. Sergejewa. – Kharkiw : Nationale Universität für Luft- und Raumfahrt «Kharkiwier Luftfahrtinstitut», 2021.
9. Übungsgrammatik für die Grundstufe: Regeln, Listen, Übungen / F. Clamer, E. Heilmann. – 3. Aufl. – Meckenheim: Verlag Liebaug-Dartmann. – 161 S.

Допоміжна

1. Deutsche Grammatik : ein Handbuch für den Ausländerunterricht / Gerhard Helbig ; Joachim Buscha. – Berlin ; München ; Wien ; Zürich ; London ; Madrid ; New York, NY ; Warschau : Langenscheidt, 2011. – 654 S. : Ill., graph. Darst. ; 22 cm.
2. Deutsches Wörterbuch / Herausgeg. von R. Warig-Burfeind. – 8.- vollständig bearbeitete und aktualisierte Auflage. – Gütersloh / München: Wissen Media Verlag GmbH, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.wahrig.de/wahrig.html>.
3. Dreyer H. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell / H. Dreyer, R. Schmitt. – 1. Aufl. – Ismaning : Hueber, 2009. – 392 S.
4. Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache // PC-Bibliothek Version 2.01. – Mannheim: Bibliographisches Institut & F. A. Brockhaus AG, 2000.
5. EM neu Brückenkurs [Medienkombination] / Lehrbuch. Max Hueber Verlag, 2008.
6. Grammatik Intensivtrainer - Buch A2 / Christiane Lemcke ; Lutz Rohrmann. – Stuttgart : Langenscheidt bei Klett, 2006.
7. Schritte plus Neu 3+4: Deutsch als Zweitsprache für Alltag und Beruf / Daniela Niebisch, Sylvette Penning-Hiemstra. – München: Hueber Verlag, 2016. – 240 S.
8. Schritte plus Neu 3: Deutsch als Zweitsprache / Susanne Kalender, Petra Klimaszyk, Isabel Krämer-Kienle. – München: Hueber Verlag, 2016. – 232 S.

15. Інформаційні ресурси

Електронний ресурс:

1. <http://www.busuu.com/enc/>
2. <http://www.aufgaben.schubert-verlag.de/>
3. <http://www.dw.de/deutsch-lernen/deutschkurse/s-2068>
4. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/>
5. http://www.deutsch-lernen.com/d_indÜ.php
6. <http://www.hueber.de>
7. [Menschen | Lernen | Materialien zum Download \(hueber.de\)](#)
8. <https://www.youtube.com/user/andreathonville/featured>
9. <https://www.youtube.com/@DeutschLera>
10. [Menschen | Lernen | Das Menschen Portfolio \(hueber.de\)](#)
11. [Online kostenlos Deutsch üben | Deutsch perfekt \(deutsch-perfekt.com\)](#)